

Från Paris till Linköping
– **Akademiska bibelstudier och kyrklig bibelutläggning i**
medeltidens Europa belysta utifrån
Magister Mathias Apokalyps-kommentar

av HÅKAN ULFGARD

Käll- och litteraturförteckning

Källor

Billing-Ottosson, A.-M. (2003), *Magister Mathias Lincopensis, Expositio super Apocalypsim* (SFSS Ser. II, Latinska skrifter IX:3), Uppsala: Klassiska institutionen.

Denifle, H. – Chatelain, É. (1889–1897), *Chartularium Universitatis Parisiensis*. 1-4.

Joachim von Fiore (1964), *Expositio in Apocalypsim* (Venedig 1527) Unveränderter Nachdruck, Frankfurt a. M.: Minerva G.M.B.H.

Anförd litteratur

Brilioth Y. (1941), *Den senare medeltiden 1274–1521* (Svenska Kyrkans historia. 2, utg. H. Holmquist och H. Pleijel, Stockholm: SKDB.

Burr, D. (1992), »Mendicant Readings of the Apocalypse»; i: *The Apocalypse in the Middle Ages*, ed. B. McGinn, Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, s. 89–102.

Burr, D. (2001), *The Spiritual Franciscans. From Protest to Persecution in the Century After Saint Francis*, University Park: Pennsylvania State University Press.

Carlsson, G. (1948), »Mäster Mattias från Linköping. Ett bidrag till hans biografi», *Samlaren* 29 (1948), s. 1–9.

Cnattingius, B. (1983), *Magister Mathias i Linköping*, (tr. i Uddevalla).

Cohn, N. (1970), *The Pursuit of the Millennium: Revolutionary Millenarians and Mystical Anarchists of the Middle Ages*, Revised and expanded edition, Oxford: Oxford University Press [1961].

Courtenay, W. J., (1994), «Programs of Study and Genres of Scholastic Theological Production in the Fourteenth Century»; i: *Manuels, programmes de cours et techniques d'enseignement dans les universités médiévales*, éd. J. Hamesse, Louvain-la-Neuve 1994, s. 325–350

Dahan, G. (1999), *L'exégèse chrétienne de la Bible en Occident médiéval. xiie-xive siècle*, Paris: Cerf.

Daniel, R. (1992), «Joachim of Fiore: Patterns of History in the Apocalypse»; i: *The Apocalypse in the Middle Ages*, ed. B. McGinn, Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, s. 72–88.

Fogelklou, E. (1916), *Ur fromhetslivets svensk-historia*. 1, Stockholm: Albert Bonniers förlag.<

Gabriel, A. L. (1960), *Skara House at the Mediaeval University of Paris. History, Topography, and Chartulary*. With résumés in French and Swedish (Texts and Studies in the History of Mediaeval Education, eds. A. L. Gabriel – J. N. Garvin, 9), Notre Dame, Indiana: The Mediaeval Institute, University of Notre Dame.

Glorieux, P. (1969), «L'enseignement au Moyen Âge. Techniques et méthodes en usage à la Faculté de Théologie de Paris au XIIIe s. 65–186», *Archives d'Histoire Doctrinale et Littéraire du Moyen Âge* 35 (1968), Paris.

Hailperin, H. (1943), «The Hebrew Heritage of Medieval Christian Biblical Scholarship», *Historia Judaica* 5, 1943, s. 133–154.

Hailperin, H. (1963), *Rashi and the Christian Scholars*, Pittsburgh: University of Pittsburgh Press.

Le Goff, J. (2000), *Les intellectuels au Moyen Age*, Paris: Éditions du Seuil (1957).

Lerner, R. E. (1992), 'The Medieval Return to the Thousand-Year Sabbath'; i: *The Apocalypse in the Middle Ages*, ed. B. McGinn, Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, s. 51–71.

Loewe, R. (1957), «The Jewish Midrashim and Patristic and Scholastic Exegesis of the Bible», i: *Studia Patristica* I (TU 63), Berlin, 1957, s. 492–514.

de Lubac, H, S.J., (1959–1964), *Exégèse médiévale: Les quatre sens de l'Écriture* I–II, Paris: Aubier.

Maier, G. (1981), *Die Johannesoffenbarung und die Kirche* (WUNT 25), Tübingen: J. C. B. Mohr (Paul Siebeck).

McGinn, B. (2000), (transl. and intr.), *Apocalyptic Spirituality: Treatises and Letters of Lactantius, Adso of Montier-en-Der, Joachim of Fiore, the Franciscan Spirituals, Savonarola*, Translation and Introduction by Bernard McGinn, Preface by Marjorie Reeves, New York – Ramsey – Toronto: Paulist Press.

Mosbech, H. (1934), Mosbech, H., *Fortolkningen af Johannes' Aabenbaring i Fortid og Nutid* (Festskrift udg. af Københavns Universitet), København.

Pacetti, D. (1961), »L' 'Expositio super Apocalypsim' di Mattia di Svezia (c. 1281–1350), precipua fonte dottrinale di S. Bernardino da Siena»; i: *Archivum Franciscanum Historicum* 54, 1961, s. 273–302.

Pernler S.-E. (1999), *Sveriges kyrkohistoria 2. Hög- och senmedeltid*, Stockholm: Verbum 1999.

Piltz, A. (1974), *Prolegomena till en textkritisk edition av magister Mathias' »Homo conditus»*, Uppsala: Almqvist & Wiksell.

Piltz, A. (1986), »Magister Mathias of Sweden in his Theological Context: A Preliminary Survey»; i: *The Editing of Theological and Philosophical Texts from the Middle Ages*, ed. M. Asztalos (Studia Latina Stockholmiensia 30), Stockholm: Almqvist & Wiksell, s. 137–160.

Piltz, A. (1993), »Inspiration, vision, profetia. Birgitta och teorierna om uppenbarelsen»; i: *Heliga Birgitta – budskapet och förebilden*. Föredrag vid jubileumssymposiet i Vadstena 3–7 oktober 1991, red. Alf Härdelin och Mereth Lindgren (Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien Konferenser 28), Stockholm: Almqvist & Wiksell International.

Piltz, A. (1995), Piltz, A., »Mathiæ canonici Lincopensis *Alphabeti distinccionum sive Concordanciarum* fragmenta selecta»; i: *Symbolae Septentrionales. Latin Studies Presented to Jan Öberg*, eds. M. Asztalos and C. Gejrot, Stockholm: Sällskapet Runica et Mediaevalia, s. 137–171.

Piltz, A. (1998), *Medeltidens lärda värld*, Skellefteå: Norma.

Piltz, A. (1999), 'Den europeiska bakgrunden. Åren 1248–1523. En idéhistorisk översikt'; i: *Sveriges kyrkohistoria 2. Hög- och senmedeltid*, S.-E. Pernler, Stockholm: Verbum, s. 202–211.

Reeves, M. (1999), *Joachim of Fiore and the Prophetic Future. A Medieval Study in Historical Thinking*, Rev. ed., Phoenix Mill, Thrupp, Gloucestershire: Sutton Publishing Limited.

Sahlin, C. L. (2001), *Birgitta of Sweden and the Voice of Prophecy* (Studies in Medieval Mysticism 3), Woodbridge, Suffolk: The Boydell Press.

Schmitt, C. (1965), »Mathias de Linköping. Commentateur de l'Apocalypse»; i: *Kyrkohistorisk årsskrift* 1965, s. 115–128.

Smalley, B. (1969), »The Bible in the Medieval Schools»; i: *The Cambridge History of the Bible. 2. The West From the Fathers to the Reformation*, Cambridge: Cambridge University Press, s. 197–220.

Smalley, B. (1983), *The Study of the Bible in the Middle Ages*, Oxford: Blackwell (³1983).

Strömberg, B. (1943), »Magister Mathias' ställning till tidens heretiska strömningar», *STK* 18 (1943), s. 301–322.

Strömberg, B. (1944), *Magister Mathias och fransk mendikantpredikan* (Samlingar och studier till Svenska kyrkans historia. 9), Stockholm: SKDB.

Verger, J. (1984), »L'exégèse de l'université»; i: *Le Moyen Âge et la Bible*, eds. P. Riché – G. Lobrichon (Bible de tous les temps 4), Paris: Beauchesne 1984, p. 199–232.

Verger, J. (1994), »L'exégèse, parente pauvre de la théologie scholastique?»; i: *Manuels, programmes de cours et techniques d'enseignement dans les universités médiévales*, éd. J. Hamesse, Louvain-la-Neuve, s. 31–56.